

ВИСНОВОК

творчого керівника та наукового консультанта,
народної артистки України, доктора культурології, професора,
завідувача кафедри камерного співу
Національної музичної академії України імені П. І. Чайковського
АНТОНЮК ВАЛЕНТИНИ ГЕНІЇВНИ

про творчий мистецький проєкт та його наукове обґрунтування
аспірантки творчої аспірантури кафедри камерного співу
Національної музичної академії України імені П. І. Чайковського
ФЕДОРОВСЬКОЇ ІРИНИ СТАНІСЛАВІВНИ

«ОБРАЗНИЙ ЗМІСТ ПОЕЗІЙ ВАЛЕНТИНИ АНТОНЮК У КАМЕРНО-ВОКАЛЬНІЙ ЛІРИЦІ УКРАЇНСЬКИХ КОМПОЗИТОРІВ XXI СТОЛІТТЯ»,

поданий до захисту на здобуття ступеня доктора мистецтва
за спеціальністю 025 «Музичне мистецтво»

У процесі роботи над творчим мистецьким проєктом «Образний зміст поезій Валентини Антонюк у камерно-вокальній ліриці українських композиторів XXI століття» на здобуття освітньо-творчого ступеня доктора мистецтва за спеціальністю 025 «Музичне мистецтво» аспірантка Федоровська Ірина Станіславівна проявила себе як обдарована творча особистість із вираженими здібностями до камерно-концертного виконавства та вдумлива й послідовна дослідниця. Музичний матеріал, що реалізується у проєкті, є недостатньо дослідженим в українському науковому просторі та загалом нечасто виконується на сцені. У свою чергу, актуальність теми проєкту обумовлена численною кількістю звернень до питання взаємодії поезії і музики, а саме, співвідношення поетичного і музичного у камерно-вокальній музиці, передусім – музикальності поезії та поетичності музики. Тому можна вважати, що обраний Федоровською Іриною Станіславівною вектор творчого мистецького проєкту є доцільним і перспективним, виконує важливу просвітницьку функцію та має потужне виховне значення, оскільки знайомить слухачів зі здобутками сучасної академічної музики, підкреслюючи її актуальність у сьогоденні. Усвідомлення поезії, як провідного потенційного елемента майбутньої музичної форми, підіймає

цілу низку питань філософського, естетико-культурологічного та музикознавчого плану, що дозволило аспірантці науково осмислити важливі аспекти проблематики образу національної культури та національно свідомої особистості.

Широкий міждисциплінарний погляд на проблематику осмислення та усвідомлення обраної теми творчого мистецького проекту дозволили вкотре привернути увагу до української камерно-вокальної лірики, яка плідно розвивається з ХІХ століття до сьогодення, збагачуючись новими творами, написаними на вірші класиків і сучасників. На особливо позитивну оцінку заслуговує обсяг і якість теоретичного узагальнення інформації, котра міститься в результатах опрацювання дисертанткою наукової літератури, що розкриває різні аспекти виконавської проблематики, на якій зосереджено увагу в проекті.

Дослідницька складова творчого мистецького проекту Федоровської Ірини Станіславівни відповідає існуючим вимогам і виконана у формі наукового обґрунтування, структура якого складається з анотації українською та англійською мовами, вступу, трьох розділів, висновків і списку літератури. У Вступі сформульовано об'єкт, предмет, мету й завдання роботи, обґрунтовано актуальність і новизну. У Висновках узагальнено основні положення та виконані завдання творчого мистецького проекту. Загальний обсяг роботи складає 113 сторінок, із них основного тексту – 78 сторінок. Список використаної літератури та джерел містить 138 позицій.

У вступі визначено актуальність, новизну, об'єкт і предмет, сформульовано мету й завдання дослідження.

Перший розділ роботи присвячено узагальненню науково-мистецтвознавчих візій феномену композиторської інтерпретації поетичного першоджерела у камерно-вокальному творі. У контексті цього були розглянуті особливості міжвидової інтерпретації поетичного тексту. Узагальнюючи теоретичні положення праць сучасних українських дослідників у даній сфері (а це – дослідження Л. Шаповалової, С. Шипа, В. Москаленка, А. Калініної, О. Фрайт, А. Хуторської, Н. Харандюк та інших), було доведено, що взаємодія поетичного слова і музики характеризується різноманітними рівнями взаємовпливів та взаємопроникнення. Окремі властивості вербального тексту роблять його сприятливим для появи різноманітних музичних інтерпретацій. Розгляд міжвидового художнього перекладу як результату композиторської

інтерпретації поетичного тексту дозволяє простежити процес взаємодії та взаємовпливу окремих компонентів вокальної музики, що складають єдине художнє ціле.

Другий розділ роботи присвячено осмисленню особливостей поетичного стилю Валентини Антонюк, розгляду її авторської індивідуальності крізь призму національних традицій та естетико-світоглядних засад провідних стильових напрямків сучасного мистецтва. Відзначено, що аналіз жанрово-стильових координат української класичної поезії в історико-еволюційному контексті продемонстрував широку спадковість поетичних творів Валентини Антонюк. Відзначено, що особливо наочними є зв'язки її творчості із символістською поезією 1920-х років. Масштабна орієнтація на образи природи, стильові особливості в побудові композицій віршів викликають алюзії на творчість поетів-модерністів. Науково обґрунтовано, що поезія Валентини Антонюк на всіх рівнях демонструє глибоку рецепцію кращих зразків національної літератури та водночас є прикладом витончених переживань і емоцій авторки, в яких органічно поєднано поетичну основу з музичним звукописом.

Третій розділ роботи присвячено безпосередньо аналізу вокальних творів Левка Колодуба, Валерія Антонюка та Віталія Кирейка на вірші Валентини Антонюк. Розглянуто роль художньо-поетичних образів у процесі становлення динаміки музичних творів та на загально-композиційному рівні музичних циклів.

Робота виконана на професійному рівні; розглянуті в ній проблеми – актуальні, а вирішення їх – науково коректне і новаторське. Композиція роботи логічно вибудована; усі авторські припущення належним чином обґрунтовано, а результати отримані самостійно. Зміст наукового обґрунтування творчого мистецького проєкту засвідчує, що авторка здійснила комплексний та глибокий аналіз обраної проблематики, досягла вагомих теоретичних узагальнень і дійшла ґрунтовних висновків.

Запропоноване наукове обґрунтування творчого мистецького проєкту матиме практичну цінність як лекційний матеріал при викладанні навчальних курсів з історії української камерної музики, основ вокальної методики, фахової практики вивченню камерно-вокальної лірики українських композиторів ХХІ століття в класі сольного та камерного співу, а також при роботі над камерно-вокальними творами у виконавській діяльності, що сприятиме більшій художній досконалості їх інтерпретації.

Наукове обґрунтування доповнюється методичною розробкою спеціального курсу за темою мистецького проєкту – «Специфіка музично-поетичного діалогу в контексті становлення художньої образності (на прикладі камерно-вокальних творів на вірші Валентини Антонюк)», що також може бути використано як у концертній практиці, так і у навчальному процесі.

Творча аспірантка Федоровська Ірина Станіславівна у повному обсязі успішно виконала індивідуальний навчальний план та опанувала знання з дисциплін освітньо-наукової навчальної програми. Аспірантка має великий концертно-сценічний досвід провідної солістки Хмельницького обласного академічного музично-драматичного театру імені М. Старицького та місцевої Філармонії; виступає з сольними та збірними концертами, в яких успішно виконує твори зі свого творчо-наукового проєкту. Тему мистецького проєкту було апробовано під час низки сольних концертів, а саме: сольний концерт *«Листи з весни»* у Національній бібліотеці України ім. Ярослава Мудрого, у програмі прозвучали вокальні цикли й солоспіви В. Антонюка, В. Кирейка, Л. Колодуба на вірші Валентини Антонюк, Київ, 12.05.2023; сольний концерт *«Коліскова для тебе»* у малій залі театру ім. М. Старицького, у програмі прозвучали вокальні цикли *«Теплі Пісні на вірші Валентини Антонюк»* Валерія Антонюка, *«Бентежність»* Л. Колодуба на вірші Валентини Антонюк, Хмельницький, 21.04.2024; концерт-іспит *«Голосом серця»* у Хмельницькому обласному художньому музеї, у програмі прозвучали вокальні твори на вірші й переклади Валентини Антонюк та з її репертуару, Хмельницький, 23.05.2024; мистецький проєкт на здобуття освітньо-творчого ступеня «доктор мистецтва» – *«ОБРАЗНИЙ ЗМІСТ ПОЕЗІЙ ВАЛЕНТИНИ АНТОНЮК У КАМЕРНО-ВОКАЛЬНІЙ ЛІРИЦІ УКРАЇНСЬКИХ КОМПОЗИТОРІВ ХХІ СТОЛІТТЯ»*, Хмельницький, 17.06.2024.

Під час реалізації творчого мистецького проєкту Ірина Станіславівна Федоровська проявила, крім природної музичної обдарованості, необхідні для виконавця-вокаліста якості: ініціативність, креативність мислення, вміння концентруватися, високу цілеспрямованість та наполегливість, професійну чесність та відповідальність, які виявились у мистецькій та науковій самореалізації.

І. С. Федоровська здійснила велику дослідницьку роботу в царині прикладних аспектів інтерпретації циклічної камерно-вокальної музики

романтичної традиції. У роботі над проектом проявила високу дисциплінованість і відповідальність. Її друга вища філологічна освіта дозволила глибоко розробляти виконавські проблеми сучасної камерно-вокальної музики як поезики. За час навчання проявила себе як ініціативний, вдумливий, широко обізнаний фахівець. Опублікувала за темою проекту три статті у наукових фахових виданнях, затверджених ДАК МОН України в галузі «Мистецтвознавство» (категорія Б):

1. Федоровська І. С. Особливості жанрово-інтонаційних та поетичних символів у драматургії вокального циклу Валерія Антонюка «Теплі Пісні на вірші Валентини Антонюк». Музикознавча думка Дніпропетровщини : збірник наук. статей / ред.-упорядник В. В. Громченко. Дніпро : ГРАНІ, 2022. Вип. 23 (2). С. 61–74.

2. Федоровська І. С. Грані музичної драматургії вокального циклу Левка Колодуба «Бентежність» на вірші Валентини Антонюк. Актуальні питання гуманітарних наук : міжвузівський збірник наукових статей молодих вчених Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка. Дрогобич : Видавничий дім «Гельветика», 2023. Вип. 61. Том 3. С. 90–96.

3. Антонюк В., Федоровська І. «Теплі Пісні» Валерія Антонюка на вірші Валентини Антонюк: поезика стилю. Fine Art and Culture Studies, Fine Art and Culture Studies, 2023. Вип. 4. С. 3–13. URL: <http://journals.vnu.volyn.ua/index.php/art/article/view/1361>

Апробація результатів наукової складової творчого мистецького проекту Федоровської І. С. відбулася на п'яти наукових конференціях у доповідях: «Синтез поетичного слова та музичної думки як феномен сучасної української камерно-вокальної музики (на прикладі циклу романсів В. Антонюка «Теплі Пісні на вірші Валентини Антонюк»)». XVI-та Міжвузівська студентсько-аспірантська науково-практична конференція «Музичний твір як мистецько-комунікативний феномен». Дніпропетровська академія музики ім. М. Глінки, Науково-творче товариство аспірантів та асистентів – стажистів, Дніпро, 17–18.10.2022; «Вокальний цикл Валерія Антонюка “Теплі Пісні на вірші Валентини Антонюк” у виконавському досвіді» IX-та Міжнародна науково-практична онлайн-конференція «Мистецькі родини (ювілейні дати в рамках Другого науково-творчого проекту «Виконавські та педагогічні традиції української школи в контексті розвитку міжнародних зв'язків. Національна музична академія України ім. П.І. Чайковського, Київ,

16.12.2022; *«Художній контраст поетичних образів у драматургії вокального циклу Валерія Антонюка «Теплі Пісні на вірші Валентини Антонюк»* Міжнародна науково-освітня конференція «Гуманістичні цінності людства в реаліях сучасного світу». НМАУ ім. П. І. Чайковського під патронатом Національної комісії України у справах ЮНЕСКО, Київ, 08.06.2023; *«Вокальні твори на вірші й переклади Валентини Антонюк: поетика стилю»* Всеукраїнський круглий стіл на тему «Про стан сучасного виконавського мистецтва». Національна філармонія України, Національна академія мистецтв України, Київ, 27.10.2023; *«Поетика стилю вокального циклу Левка Колодуба «Бентежність» на вірші Валентини Антонюк»* Міжнародна науково-практична конференція «Світова культурна спадщина в умовах формування нового світопорядку». Національна комісія України у справах ЮНЕСКО, НМАУ ім. П.І. Чайковського, Київ, 07.12.2023; *«Єдність поетичного слова та музичної думки як феномен сучасної української камерно-вокальної музики (на прикладі циклу романсів Валерія Антонюка «Теплі Пісні на вірші Валентини Антонюк»)»* XI Всеукраїнська науково - практична конференція «Актуальні питання мистецької педагогіки: сучасний стан, перспективи розвитку». Хмельницька гуманітарно - педагогічна академія, Хмельницький, 20.12.2023.

Отже, враховуючи вищезазначені актуальність, наукову новизну, практичну значущість та перспективність теми, можна вважати, що науково- дослідницьку й творчу складові мистецького проєкту «Образний зміст поезій Валентини Антонюк у камерно-вокальній ліриці українських композиторів ХХІ століття» виконано Федоровською І. С. на високому професійному рівні. Творчий мистецький проєкт Федоровської Ірини Станіславівни відповідає вимогам МОН України та може бути рекомендованим до захисту в спеціалізованій раді на присудження освітньо-творчого ступеня доктора мистецтва.

Творчий керівник та науковий консультант,
народна артистка України,
доктор культурології, професор,
завідувач кафедри камерного співу
НМАУ імені П. І. Чайковського

Валентина АНТОНЮК

